

URZĄD MIASTA W CZĘSTOCHOWIE

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA CZĘSTOCHOWA

UWARUNKOWANIA STRATEGICZNEGO ROZWOJU MIASTA

Wyniki warsztatów strategicznych

2016-05-31

Spis treści

I.	Wyróżniki miasta Częstochowa	2
II.	Główne problemy rozwoju miasta Częstochowa.....	5
III.	Podmioty decydujące o rozwoju miasta	9
IV.	Zmiany w sytuacji miasta Częstochowa	12
V.	Jakie udogodnienia dla społeczeństwa powinny być kształtowane w wyniku realizacji strategii? Jakie udogodnienia podniosą poziom aktywności społecznej?	16
VI.	Które przestrzenie/obiekty w mieście należy wykorzystywać dla rozwoju?	18
VII.	Podstawowe czynniki analizy SWOT	21
VIII.	Wyzwania rozwoju stojące przed miastem Częstochowa	25

I. Wyróżniki miasta Częstochowa

CECHA, ZASÓB, PROCES DECYDUJĄCE O WYJĄTKOWOŚCI MIASTA		WPŁYW CECHY NA ROZWÓJ MIASTA
SPOŁECZEŃSTWO		
<p>Pozytywne cechy wyróżniające Częstochowę w aspekcie społecznym (warunki dotyczące możliwości rozwoju rodzin, dostępność usług społecznych, warunki zamieszkania, aktywność społeczną, ...):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kontekst wewnętrzny: cechy, zasoby, procesy decydujące o przywiązaniu mieszkańców do miasta. ▪ kontekst zewnętrzny: cechy, zasoby procesy które stanowią (mogą stanowić) podstawę dla stworzenia atrakcyjnej oferty dla nowych mieszkańców. 		
Cecha, zasób, proces decydujące o wyjątkowości miasta w aspekcie społecznym	Wpływ cechy, zasobu, procesu na sytuację i rozwój społeczny miasta – jakie pozytywne zmiany społeczne mogą być kreowane w oparciu o daną cechę?, jakie aktywności społeczne wspiera dana cecha? ...	
1. Wysoki poziom bezpieczeństwa na tle innych dużych miast.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poprawa jakości życia. 	
2. Aktywna polityka prorodzinna – in vitro, bezpłatne przedszkola.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Przyrost naturalny. 	
3. Polityka senioralna.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poprawa jakości życia seniorów, zapobieganie wykluczeniu społecznemu. 	
4. Życie kulturalne i sport wspierane przez samorząd i organizacje pozarządowe oraz instytucje kultury i sportu – place rekreacji i aktywności ruchowej.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zapobieganie wykluczeniu społecznemu. ▪ Wyrównanie nierówności społecznych w sferze dostępu do kultury i sportu. ▪ Kształtowanie prospołecznych i prokulturalnych postaw mieszkańców, promocja aktywnego sposobu spędzania czasu wolnego. 	
5. Wysokie osiągnięcia uczniów szkół podstawowych i gimnazjów w egzaminach zewnętrznych. warto zweryfikować w kontekście danych z diagnozy	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wyrównywanie szans edukacyjnych. 	
6. Budżet partycypacyjny.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wspieranie lokalnej aktywności społecznej. 	
GOSPODARKA		
<p>Pozytywne cechy wyróżniające Częstochowę w aspekcie gospodarczym:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kontekst wewnętrzny: cechy, zasoby, procesy decydujące o wyjątkowej atrakcyjności miasta dla lokalnego biznesu, cechy „zatrzymujące” firmy lokalne w mieście. ▪ kontekst zewnętrzny: cechy, zasoby procesy które stanowią (mogą stanowić) podstawę dla stworzenia atrakcyjnej oferty dla inwestorów zewnętrznych.. 		
Cecha, zasób, proces decydujące o wyjątkowości miasta w aspekcie gospodarczym	Wpływ cechy, zasobu, procesu na sytuację i rozwój gospodarczy miasta, np. podmioty gospodarcze, dla których cecha jest istotna, kierunki rozwoju gospodarczego miasta (branże), na które dana cecha ma wpływ, możliwości rozwoju, których dana cecha dostarcza firmom itp.	

1. Tania siła robocza.	<ul style="list-style-type: none"> Możliwość przyciągnięcia dużych inwestorów z zapotrzebowaniem na dużą liczbę miejsc pracy.
2. Dobra lokalizacja geograficzna.	<ul style="list-style-type: none"> Możliwość przyciągnięcia inwestorów, dla których ważna jest lokalizacja miasta, np. elektrownie, centra logistyczne.
3. Wysoki poziom przedsiębiorczości, duże tradycje rzemieślnicze. warto zweryfikować na tle innych miast współczynnik przedsiębiorczości, przeżywalność zakładanych firm, liczbę firm rzemieślniczych zrzeszonych w cechach i izbach itp.	<ul style="list-style-type: none"> Rozwój małych i średnich przedsiębiorstw rzemieślniczych.
4. Duża ilość potencjalnych terenów inwestycyjnych.	<ul style="list-style-type: none"> Brak ograniczeń ilościowych i powierzchniowych dla lokalizacji nowych inwestycji.
5. Możliwości rozwoju w oparciu o wykorzystanie ruchu pielgrzymkowego.	<ul style="list-style-type: none"> Możliwość rozwoju branży hotelarskiej, gastronomicznej, usług związanych z obsługą ruchu turystycznego i pielgrzymkowego.

KULTURA

Pozytywne cechy wyróżniające Częstochowę w aspekcie kulturalnym – cechy, zasoby, procesy, które stanowią (mogą stanowić) podstawę dla stworzenia atrakcyjnej oferty kulturalnej.

- Proszę uwzględnić cechy z punktu widzenia różnych sektorów kultury oraz tzw. przemysłów kultury.

Cecha, zasób, proces decydujące o wyjątkowości miasta	Wpływ cechy, zasobu, procesu na rozwój funkcji kulturalnych miasta – jakie pozytywne zmiany w zakresie kultury mogą być kreowane w oparciu o daną cechę?, jakie sektory kultury wspiera dana cecha? ...
1. Bezpłatna edukacja kulturalna dzieci i młodzieży.	<ul style="list-style-type: none"> Podnoszenie kompetencji kulturalnych mieszkańców. Wpływ na rozwój kreatywności.
2. Duża liczba placówek kulturalnych.	<ul style="list-style-type: none"> Szeroka oferta kulturalna. Dostępność do kultury. Możliwości współpracy.
3. Imprezy organizowane przez organizacje pozarządowe.	<ul style="list-style-type: none"> Dostępność wydarzeń kulturalnych. Aktywizacja środowisk. Uzupełnienie oferty placówek miejskich.
4. Ewolucyjny rozwój podejmowanych inicjatyw kulturalnych.	<ul style="list-style-type: none"> Budowanie marki lokalnej i krajowej.

PRZESTRZEŃ, INFRASTRUKTURA, ŚRODOWISKO

Pozytywne cechy wyróżniające Częstochowę w aspekcie przestrzenno-infrastrukturalnym i środowiskowym – cechy, zasoby, procesy dotyczące przestrzeni i środowiska przyrodniczego miasta które stanowią (mogą stanowić) podstawę dla rozwoju Częstochowy; wyróżniające cechy przyrody, krajobrazu, udogodnienia infrastrukturalne, postawy mieszkańców itp.

Cecha, zasób, proces decydujące o wyjątkowości miasta	Wpływ cechy, zasobu, procesu na rozwój miasta
1. Jasna Góra.	<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznawalność w skali kraju i świata. Dostępność infrastruktury dla pielgrzymów i turystów.

2. Rozwijające się centrum produkcji części samochodowych.	▪ Rozwój sieci kooperacji.
3. Tradycja mikroprzedsiębiorczości i rzemiosła w Częstochowie.	▪ Perspektywy rozwoju nowych firm, start-upów.
4. Położenie Częstochowy: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Wzgórze Jasnogórskie, ▪ Jura Krakowsko-Częstochowska. ▪ Warta, ▪ warunki dla rozwoju turystyki rowerowej. 	▪ Rozwój turystyki.
5. Dostępność zasobów ludzkich wynikająca z położenia w sąsiedztwie Metropolii Silesia.	▪ Lokalizacja dla specjalistycznych firm (rozwój nauk technicznych, warsztaty samochodowe).
6. Położenie na głównym układzie komunikacyjnym łączącym północ i południe (A1), bliskość lotniska.	▪ Warunki dla rozwoju funkcji logistycznych. ▪ Przygotowana Specjalna Strefa Ekonomiczna (perspektywa połączenia z nową autostradą).
7. Rozwinięta i dostępna infrastruktura techniczna w zakresie zaopatrzenia w media sieciowe (energia, elektryczna, ciepło sieciowe, gaz, woda i ścieki); zachowane jest bezpieczeństwo energetyczne zasilania, a elementy infrastruktury są w dobrym stanie.	▪ Zapewnienie właściwego poziomu życia.
8. Woda pitna z pokładów głębinowych o wysokiej jakości.	▪ Zapewnienie właściwego poziomu życia.
9. Wciąż rozwijająca się świadomość wśród mieszkańców w zakresie efektywności energetycznej i poprawy jakości powietrza.	▪ Zapewnienie właściwego poziomu życia.

II. Główne problemy rozwoju miasta Częstochowa

CZYNNIKI DECYDUJĄCE O WYSTĘPOWANIU PROBLEMU W MIEŚCIE	PROBLEM W ZAKRESIE ROZWOJU MIASTA	KONSEKWENCJE DLA PRZYSZŁOŚCI MIASTA WYNIKAJĄCE Z PROBLEMU	PODMIOTY, KTÓRE SZCZEGÓLNIIE ODCZUWAJĄ WYSTĘPOWANIE PROBLEMU
SPOŁECZEŃSTWO			
<i>Główne problemy rozwoju społecznego miasta – co w największym stopniu utrudnia funkcjonowanie społeczeństwa, organizacji społecznych w mieście?</i>			
<i>Lokalne uwarunkowania: przestrzenno-infrastrukturalne, kompetencyjne, prawno-organizacyjne, instytucjonalne, dostępność usług itp.</i>			
Czynniki decydujące o występowaniu problemu w mieście	Problem w zakresie rozwoju społecznego miasta	Konsekwencje dla przyszłości miasta wynikające z problemu	Podmioty, które szczególnie odczuwają występowanie problemu
1. Emigracja.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zmniejszająca się liczba mieszkańców. ▪ Starzenie się społeczeństwa. ▪ Mniejsza liczba osób wykształconych. ▪ Mniejsza liczba osób w wieku produkcyjnym. ▪ Mniejszy dostęp do usług w niszowych zawodach. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Brak fachowców w poszczególnych zawodach. ▪ Słabszy rozwój firm. ▪ Mniejsza liczba inwestorów. ▪ Możliwość obniżenia wartości nieruchomości. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Duże i małe firmy. ▪ Inwestorzy.
2. Niż demograficzny.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zmniejszająca się liczba mieszkańców. ▪ Starzenie się społeczeństwa. ▪ Mniejsza liczba osób w wieku produkcyjnym. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pojawiające się rozbieżności między istniejącą siecią placówek usług społecznych (w tym edukacja, usługi opiekuńcze, zdrowotne, kultura), ich potencjałem, skalą świadczonych usług a rozmieszczeniem i strukturą wiekową beneficjentów. ▪ Spadek dochodów do budżetu lokalnego. ▪ Zmniejszający się popyt na rynku wewnętrznym. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Osoby starsze wymagające wsparcia, reprezentujące rosnący popyt na usługi opiekuńcze i zdrowotne. ▪ Placówki edukacyjne, zdrowotne, opiekuńcze, kulturalne). ▪ Samorząd lokalny. ▪ Firmy działające na rynku wewnętrznym.
3. Duża liczba osób korzystających z	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uzależnienie części mieszkańców od 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ograniczenia w możliwości 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Grupy mieszkańców o ograniczonym

pomocy społecznej.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pomocy społecznej. ▪ „Wyczuwana bierność” osób długotrwale korzystających z pomocy społecznej. 	finansowania innych zadań przez samorząd. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Mniejsze możliwości realizowania prorozwojowej polityki miejskiej. ▪ Niezadowolenie społeczne. 	dostępie do usług społecznych, w tym rodziny, osoby starsze.
--------------------	---	---	--

GOSPODARKA

Główne problemy rozwoju gospodarczego miasta – co w największym stopniu utrudnia funkcjonowanie firm i rozwój gospodarki w mieście?

Lokalne uwarunkowania: kadrowe, przestrzenno-infrastrukturalne, prawno-organizacyjne, instytucjonalne, dostępność usług itp.

Czynniki decydujące o występowaniu problemu w mieście	Problem w zakresie rozwoju gospodarczego miasta	Konsekwencje dla przyszłości miasta wynikające z problemu	Podmioty, które szczególnie odczuwają występowanie problemu
1. Rozwój handlu wielkopowierzchniowego i międzynarodowych sieci handlowych.	Spadek liczby sklepów z polskim kapitałem.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zanik mniejszych hurtowni. ▪ Zwiększenie bezrobocia. ▪ Zanik oraz zmniejszenie liczby drobnych producentów. 	Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa
2. Degradacja szkolnictwa zawodowego.	Brak powiązania kierunków nauczania w szkołach średnich i zawodowych z realnym zapotrzebowaniem na kwalifikacje.	Rosnąca potrzeba kształcenia osób bezrobotnych.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Przedsiębiorcy. ▪ Wszyscy mieszkańcy, zwłaszcza w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym.
3. Brak spójności w kierunkach kształcenia, a rynkiem pracy.		Wyższe uczelnie.	

KULTURA

Główne problemy rozwoju kultury i tzw. przemysłów kultury w mieście – co w największym stopniu utrudnia rozwój kultury w mieście?

Lokalne uwarunkowania: przestrzenno-infrastrukturalne, kompetencyjne, prawno-organizacyjne, instytucjonalne, dostępność usług, aktywność mieszkańców itp.

Czynniki decydujące o występowaniu problemu w mieście	Problem w zakresie rozwoju kultury w mieście	Konsekwencje dla przyszłości miasta wynikające z problemu	Podmioty, które szczególnie odczuwają występowanie problemu
1. Ograniczone nakłady finansowe. Brak mecenatu pozapaństwowego i pozasamorządowego.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Szeroko rozumiana degradacja instytucji kultury. ▪ Pogarszający się stan bazy lokalowej instytucji kultury. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Brak możliwości rozwoju i wzbogacania oferty. ▪ Brak zatrudnienia dla absolwentów kierunków artystycznych AJD. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Instytucje kultury.
2. Brak zajęć pozalekcyjnych związanych ze sferą kultury. Zmiany programowe w systemie oświaty (przedmioty artystyczne w szkołach). Małe zainteresowanie środowiska edukacyjnego problematyką wychowania estetycznego,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Spadek uczestnictwa w kulturze. ▪ Brak wykształconych potrzeb uczestnictwa w kulturze. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wykluczenie kulturalne dużych grup mieszkańców. ▪ Analfabetyzm wtórny w zakresie kapitału kulturowego. ▪ Brak kreatywności i umiejętności abstrakcyjnego myślenia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Instytucje kultury. ▪ Organizacje pozarządowe działające w sferze kultury. ▪ Młodzi mieszkańcy.

korzystaniem z oferty edukacyjnej instytucji kultury.
Zmiana modelu spędzania wolnego czasu.
Problemy demograficzne.

PRZESTRZEŃ, INFRASTRUKTURA, ŚRODOWISKO

Główne problemy rozwoju miasta w aspekcie przestrzenno-infrastrukturalnym i środowiskowym – co w największym stopniu utrudnia rozwój miasta w aspekcie przestrzenno-infrastrukturalnym i środowiskowym?

Lokalne uwarunkowania: przestrzenno-infrastrukturalne, kompetencyjne, prawno-organizacyjne, instytucjonalne, dostępność usług itp.

Czynniki decydujące o występowaniu problemu w mieście	Problem w aspekcie przestrzenno-infrastrukturalnym i środowiskowym w mieście	Konsekwencje dla przyszłości miasta wynikające z problemu	Podmioty, które szczególnie odczuwają występowanie problemu
<p>1. Duża powierzchnia miasta. Brak wizji urbanistycznej miasta, Nadmiar terenów przeznaczonych pod zabudowę, mieszanie się w zabudowie funkcji przemysłowej, usługowej i mieszkalnej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozlewanie się miasta. ▪ Rozproszenie zabudowy. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Suburbanizacja. ▪ Wzrost kosztów utrzymania. ▪ Problemy w dostępie do mediów. ▪ Zanieczyszczenie środowiska. ▪ Zwiększona niska emisja. ▪ Ograniczone możliwości zaspokojenia potrzeb na pożądanym poziomie. ▪ Problemy w zapewnieniu dostępu do komunikacji. ▪ Niższy poziom atrakcyjności inwestycyjnej miasta i jego dzielnic. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mieszkańcy terenów o rozproszonej zabudowie. ▪ Usługodawcy. ▪ Służby miejskie, gestorzy mediów technicznych, Miejski Zarząd Dróg i Transportu, Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Okręgu Częstochowskiego S.A. ▪ Inwestorzy. ▪ Przedsiębiorcy. ▪ Pracownicy.
<p>2. Brak planów przestrzennych, objęcie zbyt małej powierzchni miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, brak środków na ich wdrażanie, nadmierna presja na zabudowę miasta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nieuporządkowany rozwój miasta 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Chaos przestrzenny. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mieszkańcy.
<p>3. Niewykorzystanie potencjału jaki daje obecność rzeki Warty w mieście.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ „Odwrócenie się” miasta od rzeki. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zaniedbane tereny nadrzeczne, przez to, że nie będą właściwie wykorzystane miasto traci możliwość dzięki której mogłoby poprawić swój wizerunek, przyciągnąć inwestorów oraz stworzyć społeczności lokalnej 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wszyscy mieszkańcy Częstochowy, a w szczególności zamieszkujący dzielnice Stare Miasto oraz Ostatni Grosz.

			lepsze warunki zamieszkania.	
4. Historycznie ukształtowana przestrzeń miasta.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mała dostępność terenów w centrum miasta. ▪ Niedostatek terenów zieleni urządzonej oraz atrakcyjnych przestrzeni publicznych w odpowiedniej skali. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niższa jakość życia. ▪ Słabsza integracja mieszkańców. ▪ Niższa atrakcyjność przestrzeni dla rozwoju małego biznesu oferującego usługi dla mieszkańców. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mieszkańcy. ▪ Przedsiębiorcy lokalni. 	
5. Brak świadomości społecznej co do konieczności tworzenia przestrzeni wspólnych (wspólnej aktywności), brak wystarczającej determinacji w kręgach decyzyjnych co do konieczności tworzenia tego rodzaju przestrzeni, nadmierna presja na zabudowę terenów, brak środków finansowych na realizację planów np. wykupienie terenów pod funkcje publiczne.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Brak właściwie zaplanowanych i urządzonych co do skali i funkcji przestrzeni publicznych w mieście (place miejskie, deptaki, miejsca spotkań i aktywności społecznej). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zanik lub brak aktywności społecznej, złe postrzeganie miasta przez jego mieszkańców. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mieszkańcy. 	
6. Zachwiana proporcja między powierzchnią terenów zabudowanych a terenami zielonymi, brak środków finansowych, przeznaczanie terenów możliwych do wykorzystania pod zieleń dla zabudowy usługowej, przemysłowej, mieszkalnej.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ograniczona dostępność dobrze urządzonych terenów zielonych i rekreacyjnych o wysokich walorach wypoczynkowych, zbyt mała ilość terenów zieleni urządzonej w mieście oraz niski standard ich wyposażenia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mniej korzyści w postaci możliwości rekreacji, odpoczynku, czystego powietrza, retencji wody, poprawy mikroklimatu, poprawy samopoczucia i zdrowotności społeczeństwa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mieszkańcy. ▪ Służba zdrowia. 	
7. Rozproszenie zabudowy, słaby rozwój sieci dróg i ich zły stan, brak centrów przesiadkowych.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Słaby rozwój komunikacji miejskiej i jej niedostosowanie dla potrzeb możliwie dużej rzeszy użytkowników, odwracanie się mieszkańców od komunikacji publicznej, duże natężenie ruchu drogowego. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Obciążenie przestrzeni miasta przez ruch drogowy, zwiększenie zanieczyszczenia powietrza oraz pogorszenie przepustowości ulic, problemy z parkowaniem w zatłoczonym centrum miasta. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mieszkańcy. ▪ Usługodawcy. ▪ Osoby odwiedzające Częstochowę. 	

III. Podmioty decydujące o rozwoju miasta

NAZWA PODMIOTU DECYDUJĄCEGO O ROZWOJU MIASTA – WSKAZANIE KONKRETNIEGO PODMIOTU LUB GRUPY PODMIOTÓW O PODOBNYM CHARAKTERZE	POTENCJAŁY I PROCESY W MIEŚCIE, KTÓRE SĄ KONTROLOWANE PRZEZ WSKAZANY PODMIOT	GŁÓWNE DZIAŁANIA PODEJMOWANE PRZEZ PODMIOT WPŁYWAJĄCE NA ROZWÓJ MIASTA	SIECI WSPÓŁPRACY TWORZONE WOKÓŁ PODMIOTU LUB SIECI, W KTÓRYCH PODMIOT UCZESTNICZY – Z KIM I W JAKIM CELU PODMIOT WSPÓŁPRACUJE
SPOŁECZEŃSTWO			
Nazwa podmiotu decydującego o rozwoju społecznym miasta – wskazanie konkretnego podmiotu lub grupy podmiotów o podobnym charakterze	Potencjały i procesy w mieście, które są kontrolowane przez wskazany podmiot	Główne działania podejmowane przez podmiot wpływające na rozwój społeczny miasta	Sieci współpracy tworzone wokół podmiotu lub sieci, w których podmiot uczestniczy – z kim i w jakim celu podmiot współpracuje
1. Wyższa uczelnia.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poziom wykształcenia społeczeństwa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realizacja procesu kształcenia przyszłych kadr pracowniczych. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Inne uczelnie. ▪ Inwestorzy.
2. Przychodnia specjalistyczna (akredytowana przez Min. Zdrowia do prowadzenia specjalizacji lekarskich).	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Przychodnia rejonowa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kształcenie specjalistycznej kadry medycznej. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Akademie medyczne. ▪ Śląski Urząd Wojewódzki. ▪ Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego. ▪ Urząd Marszałkowski.
3. Rada Dzielnicy.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozwój społeczny i gospodarczy dzielnicy. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Składanie wniosków do Rady Miasta. ▪ Wspieranie inicjatyw lokalnych. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prezydent Miasta. ▪ Rada Miasta. ▪ Organizacje pozarządowe.
4. Organizacje pozarządowe. 5. Młodzieżowa Rada Miasta. 6. Miejska Rada Seniorów.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poziom integracji mieszkańców. ▪ Czynniki wpływające na jakość życia mieszkańców. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Szkolenia. ▪ Warsztaty. ▪ Imprezy społeczne i kulturalne. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Władze miasta. ▪ Sponsorzy. ▪ Inwestorzy. ▪ Prezydent Miasta. ▪ Rada Miasta. ▪ Organizacje pozarządowe.

GOSPODARKA			
Nazwa podmiotu decydującego o rozwoju gospodarczym miasta – wskazanie konkretnego podmiotu lub grupy podmiotów o podobnym charakterze	Potencjały i procesy w mieście, które są kontrolowane przez wskazany podmiot	Główne działania podejmowane przez podmiot wpływające na rozwój gospodarczy miasta	Sieci współpracy tworzone wokół podmiotu lub sieci, w których podmiot uczestniczy – z kim i w jakim celu podmiot współpracuje
1. Sieci handlowe	Procesy konkurowania w branży i kształtowania rynku lokalnego.	Wpływ na działalność podmiotów w branży wywierany przez szeroką działalność i agresywną politykę cenową.	Wymuszone działania na partnerach – wykorzystywanie dominującej pozycji i wysokiej siły przetargowej.
2. TRW	Szkolnictwo – kierunki dedykowane.	Zachęcanie do inwestowania we własny rozwój.	Zachęta do dalszego inwestowania.
3. Organizacje pracodawców: <ul style="list-style-type: none"> ▪ RIPH w Częstochowie, ▪ Organizacja Pracodawców Lewiatan, ▪ BCC, ▪ ZPP Częstochowa. 	Współpraca samorządów: gospodarczego i lokalnego.	Wymiana doświadczeń.	Koordinacja działań.
KULTURA			
Nazwa podmiotu decydującego o rozwoju kultury w mieście – wskazanie konkretnego podmiotu lub grupy podmiotów o podobnym charakterze	Potencjały i procesy w mieście, które są kontrolowane przez wskazany podmiot	Główne działania podejmowane przez podmiot wpływające na rozwój kultury w mieście	Sieci współpracy tworzone wokół podmiotu lub sieci, w których podmiot uczestniczy – z kim i w jakim celu podmiot współpracuje
1. Urząd Miasta i Rada Miasta.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poziom finansowania kultury. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uchwalanie budżetu. 	
2. Wydział Kultury, Promocji i Sportu.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wytyczanie kierunków działania i rozwoju poszczególnych instytucji. ▪ Kontrola realizacji zadań finansowanych/współfinansowanych przez miasto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wspieranie kierunkowych działań w sferze kultury. 	
3. Miejskie instytucje kultury.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tworzenie oferty kulturalnej. ▪ Tworzenie środowiska artystycznego miasta. ▪ Promocji i upowszechnianie kultury. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realizacja zadań wynikających ze statutów instytucji kultury. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lokalna i ponadlokalna współpraca z instytucjami kultury. ▪ Współpraca z organizacjami pozarządowymi, ▪ Współpraca z jednostkami oświatowymi. ▪ Współpraca z uczelniami wyższymi.

<p>4. Organizacje pozarządowe działające w sferze kultury.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kształtowanie potrzeb uczestnictwa w kulturze i rozwijanie zdolności, zainteresowań itp. ▪ Wzbogacanie ofert kulturalnej miasta. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Podejmowanie inicjatyw i projektów kulturalnych i społecznych. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Współpraca z instytucjami kultury.
--	---	--	--

PRZESTRZEŃ, INFRASTRUKTURA, ŚRODOWISKO

<p>Nazwa podmiotu decydującego o rozwoju miasta w aspekcie przestrzenno-infrastrukturalnym i środowiskowym – wskazanie konkretnego podmiotu lub grupy podmiotów o podobnym charakterze</p>	<p>Potencjały i procesy w mieście, które są kontrolowane przez wskazany podmiot</p>	<p>Główne działania podejmowane przez podmiot wpływające na rozwój miasta w aspekcie przestrzenno-infrastrukturalnym i środowiskowym</p>	<p>Sieci współpracy tworzone wokół podmiotu lub sieci, w których podmiot uczestniczy – z kim i w jakim celu podmiot współpracuje</p>
<p>1. Gmina miejska i jednostki podległe, Miejska Pracownia Urbanistyczno-Planistyczna.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ład przestrzenny miasta. ▪ Infrastruktura techniczna. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Opracowanie planów przestrzennych. ▪ Inwestycje infrastrukturalne. ▪ Decyzje lokalizacyjne. 	<p>Regionalna Rada ds. Energii w województwie śląskim.</p>
<p>2. Dostawcy mediów, przedsiębiorstwa energetyczne, PWiK.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poziom zaopatrzenia w media: zaopatrzenie w paliwa i energię; zbiorowe zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków. ▪ Atrakcyjność terenów przeznaczonych pod inwestycje. ▪ Wartość nieruchomości. ▪ Stan środowiska przyrodniczego miasta. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Konserwacja i rozwój infrastruktury technicznej; budowa i modernizacja infrastruktury technicznej (budowa i modernizacja sieci wodociągowej, punktów ujęcia i uzdatniania wody). ▪ Dostarczanie mediów. 	
<p>3. MZDiT</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozwój infrastruktury komunikacyjnej. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Badanie natężenia ruchu, ocena stanu technicznego układu komunikacyjnego. ▪ Rozbudowa układu komunikacyjnego, odprowadzenie wód deszczowych i oświetlenie dróg i miejsc publicznych. 	

IV. Zmiany w sytuacji miasta Częstochowa

JAK JEST?		JAK BĘDZIE W PRZYSZŁOŚCI?	
SPOŁECZEŃSTWO			
<p>Jakie pozytywne wartości wyróżniają społeczność lokalną i w czym się przejawiają? więzi społeczne, zaangażowanie społeczne, stosunek do tradycji, ...</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Działania związane z realizacją budżetu obywatelskiego. ▪ Działania Rad Dzielnic. ▪ Uroczystości patriotyczne oraz kultywowanie tradycji, w tym regionalnej w szkołach. ▪ Młodzieżowa Rada Miasta. ▪ Miejska Rada Seniorów. 	<p>Jakie nowe pozytywne wartości pojawią się (pojawiają się) w lokalnej społeczności i w czym się przejawia (przejawiają)?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realizacja projektów mających służyć społeczności lokalnej i miastu. ▪ Umacnianie poczucia patriotyzmu, więzi lokalnej i poczucia lokalnej tożsamości. ▪ Integracja międzypokoleniowa.
<p>Jakie negatywne wartości wyróżniają społeczność lokalną i w czym się przejawiają? więzi społeczne, zaangażowanie społeczne, stosunek do tradycji, ...</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Postawa roszczeniowa bez zaangażowania własnego. ▪ Niezgoda. ▪ Wywoływanie konfliktów wpływających negatywnie na osiągnięcie społecznych celów. 	<p>Jakie nowe negatywne wartości pojawią się (pojawiają się) w społeczności lokalnej i w czym się przejawiają? Jakie cechy pozytywne są tracone przez społeczność miasta?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niezdrowa konkurencja. ▪ Brak współpracy. ▪ Osiąganie wspólnych celów. ▪ Egoizm grupy.
GOSPODARKA			
<p>Jakie branże decydują dzisiaj o lokalnym rynku pracy?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Handel. ▪ Usługi. ▪ Produkcja. ▪ Przetwórstwo rolno-spożywcze. ▪ E-commerce. 	<p>Jakie branże decydować będą o lokalnym rynku pracy w najbliższych 5-7 latach?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Handel. ▪ Usługi. ▪ Usługi HORECA. ▪ Drobną wytwórczość.
<p>Jakie są pozytywne cechy kapitału ludzkiego w mieście?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Intensywność szkoleń. ▪ Zwiększona świadomość. ▪ Zwiększający się udział praktyk i staży. 	<p>Jakie będą cechy pozytywne kapitału ludzkiego (nowe lub</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Identyfikacja z firmą. ▪ Wysokie kwalifikacje. ▪ Umiejętność pracy zespołowej.

		wzmacniane) w mieście?	
Jakie są negatywne cechy kapitału ludzkiego w mieście?	<ul style="list-style-type: none"> Wysokie oczekiwania finansowe po krótkim okresie doświadczenia zawodowego. 	Jakie będą cechy negatywne kapitału ludzkiego (nowe, wzmacniane, utracone cechy pozytywne) w mieście?	<ul style="list-style-type: none"> Presja na wysokie zarobki.
Jaka jest oferta miejsc pracy (ilościowa i jakościowa) w stosunku do potencjału kapitału ludzkiego miasta? (zbieżność lub rozbieżność z kwalifikacjami i aspiracjami)	<ul style="list-style-type: none"> Niewielka zbieżność potrzeb pracodawcy i dostępnych na lokalnym rynku pracy kwalifikacji. 	Jaka będzie oferta miejsc pracy (ilościowa i jakościowa) w stosunku do potencjału kapitału ludzkiego miasta? (zbieżność lub rozbieżność z kwalifikacjami i aspiracjami)	<ul style="list-style-type: none"> Coraz skromniejsza oferta miejsc pracy, zwłaszcza w aspekcie ich zróżnicowania.
Jakie kierunki rozwoju gospodarczego należy uznać za najbardziej obiecujące dla Częstochowy?	<ul style="list-style-type: none"> Usługi HORECA. Turystyka. Przetwórstwo rolno-spożywcze. Przemysł oparty o wykwalifikowanych absolwentów Politechniki Częstochowskiej. 		
KULTURA			
Jakie pozytywne wartości wyróżniają ofertę i wizerunek kulturalny miasta? Jakże pozytywne cechy opisują aktywność kulturalną mieszkańców?	<ul style="list-style-type: none"> Różnorodność imprez kulturalnych. Organizacja imprez o charakterze ogólnopolskim i międzynarodowym – kształtowanie wizerunku miasta. Liczne uczestnictwo w imprezach plenerowych organizowanych przez miasto. 	Jakie nowe pozytywne wartości pojawią się w ofercie i wizerunku kulturalnym miasta? W czym się przejawiają (przejawiają)? Jakże nowe pozytywne cechy pojawiają się w aktywności kulturalnej mieszkańców?	<ul style="list-style-type: none"> Utrzymanie i rozwój dotychczasowej oferty kulturalnej. Stałe podnoszenie poziomu artystycznego i organizacyjnego przygotowanych propozycji.
Jakie negatywne wartości wyróżniają ofertę i wizerunek kulturalny miasta? Jakże	<ul style="list-style-type: none"> Zmniejszenie liczby mieszkańców miasta. Małe zainteresowanie placówek oświatowych ofertą kulturalną w mieście. Ograniczona wysokość dotacji budżetowej wpływa na 	Jakie nowe negatywne wartości pojawią się w ofercie i wizerunku kulturalnym miasta? W	<ul style="list-style-type: none"> Ograniczenie propozycji kulturalnych. Słabnące zainteresowanie uczestnictwem w kulturze ze względu na brak skutecznej edukacji kulturalnej w szkołach.

negatywne cechy opisują aktywność kulturalną mieszkańców?	jakość oferty kulturalnej i zainteresowanie mieszkańców.	czy się przejawia (przejawiają)? Jakie nowe negatywne cechy pojawiają się w aktywności kulturalnej mieszkańców?	
PRZESTRZEŃ, INFRASTRUKTURA, ŚRODOWISKO			
Jakie pozytywne wartości wyróżniają miasto w aspekcie przestrzenno-infrastrukturalnym i środowiskowym?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Korzystne położenie na szlakach komunikacyjnych oraz poprawa tego położenia. ▪ Bogate dziedzictwo historyczne miasta jako ośrodka przemysłowego. ▪ Związane z jasną Górą Parki tereny podjasnogórskie, które stanowią reprezentatywną część miasta. ▪ Dostępność naturalnych terenów zielonych, rozległe tereny zieleni nieurządzonej, istotne walory przyrodnicze i krajobrazowe. ▪ Położenie nad Wartą i siecią jej dopływów decydujące o naturalnym charakterze części przestrzeni miasta. ▪ Zagospodarowanie terenów o walorach rekreacyjnych, np. Lasek Aniołowski, nowe zagospodarowanie Parku Lisiniec. ▪ Posiadanie nowoczesnego źródła ciepła pracującego w kogeneracji. ▪ Poprawa stanu dróg w mieście. 	Jakie nowe pozytywne wartości pojawią się w mieście w aspekcie przestrzenno-infrastrukturalnym i środowiskowym? W czym się przejawia (przejawiają)?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nowe tereny zieleni urządzonej o charakterze rekreacyjnym. ▪ Rewitalizacja istniejących terenów zieleni, ▪ Rosnący poziom świadomości mieszkańców w zakresie ekologii i wartości przestrzeni. ▪ Poprawa estetyki miasta. ▪ Budowa obwodnicy miasta, która przyczyni się do zmniejszenia przeciążenia na ulicach. ▪ Coraz lepszy stan ulic, wynikający w dużej mierze z możliwości pozyskiwania funduszy unijnych - pozwalających na dofinansowanie remontów i modernizacji. ▪ Rozwój komunikacji tramwajowej. ▪ Porządkowanie przestrzeni publicznej wynikające z wejścia w życie „ustawy krajobrazowej”.
Jakie negatywne wartości wyróżniają miasto w aspekcie przestrzenno-infrastrukturalnym i środowiskowym?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozlewanie się miasta powodujące dezintegrację przestrzenną. ▪ Nieuporządkowany rozwój przestrzenny. ▪ Niedostatek terenów rekreacyjnych o wysokiej atrakcyjności. ▪ Mała ilość i powierzchnia terenów zieleni urządzonej oraz ich nierównomierne rozlokowanie w obrębie miasta. ▪ Brak ciągłości terenów przyrodniczo aktywnych (niekorzystny układ rozproszony). ▪ Niewielki odsetek obszarów cennych przyrodniczo objętych prawną ochroną. 	Jakie nowe negatywne wartości pojawią się w mieście w aspekcie przestrzenno-infrastrukturalnym i środowiskowym? W czym się przejawia (przejawiają)?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zajmowanie części terenów zielonych pod zabudowę. ▪ Naruszenie krajobrazu poprzez naziemne sieci energetyczne oraz elektrownie wiatrowe. ▪ Dalsze pogłębianie się problemu braku możliwości sprostania potrzebom w zakresie budowy, remontów i modernizacji dróg gminnych (lokalnych). ▪ Zwiększenie zanieczyszczenia powietrza, które ma negatywny wpływ na postrzeganie warunków życia w mieście. rozbieżność w stosunku do wskazywanej powyżej poprawy jakości powietrza

- Brak wykorzystania naturalnego położenia nad Wartą i jej dopływami (odwrócenie się od rzeki); zaniedbane bulwary rzeki, nie wykorzystanie ich potencjału.
- Deficyt atrakcyjnych, dużych przestrzeni publicznych.
- Duże natężenie ruchu drogowego.
- Niekorzystny układ i parametry dróg.
- Niski poziom bezpieczeństwa na drogach ze względu na brak m.in. chodników, ścieżek rowerowych.
- Niska emisja, zanieczyszczenie powietrza.
- Wymagająca rozbudowy komunikacja publiczna o charakterze funkcjonalnym.

V. Jakie udogodnienia dla społeczeństwa powinny być kształtowane w wyniku realizacji strategii? Jakie udogodnienia podniosą poziom aktywności społecznej?

KONKRETNE UDOGODNIENIE	PODMIOTY CZERPIĄCE KORZYŚCI Z UDOGODNIENIA
SPOŁECZEŃSTWO	
<i>Jakie udogodnienia dla społeczeństwa powinny być kształtowane w wyniku realizacji strategii? Jakie udogodnienia podniosą poziom aktywności społecznej? Dostęp do: usług, terenów i obiektów, kwalifikacji, informacji i doradztwa, wiedzy, technologii, instrumentów finansowych, ...</i>	
Konkretne udogodnienie	Podmioty, grupy społeczne czerpiące korzyści z udogodnienia
1. Zwiększenie dostępu do żłobków i przedszkoli.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rodziny, w szczególności matki. ▪ Młodzi mieszkańcy.
2. Rozwój szkolnictwa zawodowego oraz wyższego z uwzględnieniem potrzeb rynkowych.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Młodzi mieszkańcy. ▪ Pracodawcy.
3. Większa liczba lekarzy specjalistów.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mieszkańcy.
4. Rozwój komunikacji miejskiej poprzez budowę linii tramwajowych.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mieszkańcy miasta. ▪ Firmy, do których dojeżdżają pracownicy. ▪ Podmioty edukacji i kultury podwyższające swoją dostępność komunikacyjną.
GOSPODARKA	
<i>Jakie udogodnienia dla gospodarki powinny być kształtowane w wyniku realizacji strategii? Jakie udogodnienia podniosą poziom przedsiębiorczości? Jakie udogodnienia podniosą atrakcyjność inwestycyjną? Dostęp do terenów i obiektów, kwalifikacji, informacji i doradztwa, wiedzy, technologii, instrumentów finansowych, ...</i>	
Konkretne udogodnienie	Podmioty gospodarcze i branże czerpiące korzyści z udogodnienia
Polityka podatkowa dotycząca ulg dla inwestorów.	Wszyscy inwestorzy tworzący nowe miejsca pracy, wdrażający nowe technologie.
KULTURA	
<i>Jakie udogodnienia dla podmiotów kultury powinny być kształtowane w wyniku realizacji strategii? Jakie udogodnienia wzmocnią wizerunek kulturalny miasta oraz podniosą poziom aktywności podmiotów kultury? Jakie udogodnienia dla odbiorców kultury powinny być kształtowane w mieście? Jakie udogodnienia wspierać będą rozwój tzw. przemysłów kultury? Dostęp do: usług, terenów i obiektów, kwalifikacji, informacji i doradztwa, wiedzy, technologii, instrumentów finansowych, ...</i>	
Konkretne udogodnienie	Podmioty kultury, odbiorcy kultury czerpiące korzyści z udogodnienia
1. Stały dostęp do e-zbiorów oraz stały (wysoki) zakup nowości wydawniczych, kolekcji muzealnych, instrumentów muzycznych itp.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Instytucje kultury. ▪ Odbiorcy kultury.

<p>2. Modernizacja bazy lokalowej umożliwiająca korzystanie z usług osobom niepełnosprawnym we wszystkich instytucjach kultury.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Osoby z niepełnosprawnościami. ▪ instytucje kultury.
<p>3. Ułatwienia dostępu do zbiorów (różnorodnych) poprzez ich digitalizację (zgodnie z ustawą o prawie autorskim).</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Instytucje kultury. ▪ Odbiorcy kultury.
<p>PRZESTRZEŃ, INFRASTRUKTURA, ŚRODOWISKO</p>	
<p><i>Jakie udogodnienia dla podmiotów działających w mieście w wymiarze przestrzenno-infrastrukturalnym i środowiskowym powinny być kształtowane w wyniku realizacji strategii? Jakie udogodnienia poprawią sytuację miasta w aspekcie przestrzenno-infrastrukturalnym i środowiskowym?</i> <i>Dostęp do: usług, terenów i obiektów, kwalifikacji, informacji i doradztwa, wiedzy, technologii, instrumentów finansowych, ...</i></p>	
<p>Konkretne udogodnienie</p>	<p>Podmioty działające w wymiarze przestrzenno-infrastrukturalnym i środowiskowym czerpiące korzyści z udogodnienia</p>
<p>1. Uporządkowana i planowa urbanizacja miasta zapewniająca inwestorom bezproblemowy dostęp do infrastruktury technicznej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Przedsiębiorstwa energetyczne i wodociągowo-kanalizacyjne. ▪ Inwestorzy instytucjonalni i przemysłowi. ▪ Mieszkańcy miasta. ▪ Gmina jako gospodarz terenu.
<p>2. Poprawa komunikacji publicznej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mieszkańcy.
<p>3. Zwiększenie różnorodności inicjatyw by zachęcić do działań proekologicznych mieszkańców.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mieszkańcy. ▪ Spółdzielnie oraz wspólnoty mieszkaniowe.
<p>4. Utworzenie w dzielnicach najbardziej zaludnionych terenów zieleni urządzonej, np. parków.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mieszkańcy. ▪ Spółdzielnie oraz wspólnoty mieszkaniowe.
<p>5. Poprawa infrastruktury drogowej oraz budowa obwodnicy miasta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mieszkańcy. ▪ Inwestorzy. ▪ Lokalne podmioty gospodarcze.
<p>6. Budowa chodników, ścieżek rowerowych przy drogach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mieszkańcy.
<p>7. Budowa stref przeznaczonych tylko dla pieszych i rowerzystów w centrum miasta w celu ograniczenia ruchu samochodów i ograniczenia zanieczyszczenia powietrza spalinami,</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mieszkańcy. ▪ Spółdzielnie oraz wspólnoty mieszkaniowe.
<p>8. Budowa alternatywnych dróg, które umożliwią rozprowadzenie ruchu na najbardziej obciążonych relacjach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mieszkańcy.
<p>9. Rozwój sieci ciepłowniczej i kanalizacyjnej, co ułatwi działania inwestycyjne oraz wspomogą ochronę środowiska.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mieszkańcy. ▪ Inwestorzy. ▪ Lokalne podmioty gospodarcze. ▪ Spółdzielnie oraz wspólnoty mieszkaniowe.
<p>10. Uzbrojenie terenów przeznaczonych pod inwestycje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Inwestorzy.
<p>11. Rozwój infrastruktury mieszkaniowej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lokalne podmioty gospodarcze. ▪ Inwestorzy oraz Spółdzielnie mieszkaniowe.

VI. Które przestrzenie/obiekty w mieście należy wykorzystywać dla rozwoju?

KONKRETNE PRZESTRZENIE/OBIEKTY W MIEŚCIE	DLA KOGO, DLA JAKICH FUNKCJI NALEŻY ROZWIJAĆ PRZESTRZENIE/OBIEKTY
SPOŁECZEŃSTWO	
<i>Które przestrzenie/obiekty w mieście należy wykorzystywać dla rozwoju społecznego? – przestrzenie usług, czasu wolnego, aktywności społecznej, ... Przestrzenie/obiekty gospodarcze istniejące i warte dalszego rozwijania oraz przestrzenie nowo kreowane.</i>	
Konkretne przestrzenie/obiekty w mieście	Dla kogo, dla jakich funkcji społecznych należy rozwijać przestrzenie/obiekty
1. Place rekreacyjno-ruchowe, boiska „Orlik”	▪ Dzieci, osoby dorosłe → aktywne spędzanie czasu wolnego, promocja zdrowia.
2. Szkoły.	▪ Centra dzielnicowe → spędzanie czasu wolnego, zapobieganie wykluczeniu społecznemu, promocja nauki, integracja społeczności lokalnych.
3. SGP Arena.	▪ Organizacja aktywnych form spędzania czasu wolnego dla mieszkańców.
4. Politechnika Częstochowska i Akademia Jana Długosza	▪ Centra upowszechniania nauki na zasadzie otwartych drzwi
5. Kontynuacja projektu „Aleje tu się dzieje”.	▪ Organizacja czasu wolnego i ożywiania przestrzeni miejskich.
6. Uniwersytety Trzeciego Wieku	▪ Funkcja kulturalna i organizacja czasu wolnego.
GOSPODARKA	
<i>Które przestrzenie w mieście należy wykorzystywać dla rozwoju gospodarczego? Przestrzenie gospodarcze istniejące i warte dalszego rozwijania oraz przestrzenie nowo kreowane.</i>	
Konkretne przestrzenie/obiekty w mieście	Dla kogo, dla jakich funkcji gospodarczych należy rozwijać przestrzenie
1. Obszar terenów pohutniczych (wschodnia część miasta).	▪ Przemysł: ciężki i lekki.
2. Strefa inwestycyjna Dźbów-Skorki (południowo-zachodnia część miasta).	▪ Logistyka.
3. Tereny zlokalizowane w Rząsawach przy trasie DK-1 i przyszłym węźle autostradowym (północna część miasta).	▪ Usługi. ▪ Logistyka.
4. Tereny po zlikwidowanych zakładach przemysłowych Elanex, Stradom, Polontex (centralna część miasta).	▪ Usługi. ▪ Firmy sektora ICT. ▪ Drobną produkcją. ▪ Lofty.

KULTURA

Które przestrzenie/obiekty w mieście należy wykorzystywać dla rozwoju kultury oraz tzw. przemysłów kultury?

Przestrzenie/obiekty kulturalne istniejące i warte dalszego rozwijania oraz przestrzenie/obiekty nowo kreowane.

Konkretne przestrzenie/obiekty w mieście	Dla kogo, dla jakich funkcji kulturalnych należy rozwijać przestrzenie/obiekty
1. Miejski Dom Kultury	
2. Muzeum Częstochowskie	
3. Galerie.	
4. Filharmonia.	
5. Teatr.	
6. Biblioteki.	
7. OPK Gaude Mater.	
8. Uniwersytety Trzeciego Wieku.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Edukacja kulturalna mieszkańców. ▪ Przestrzeń dla rozwoju artystów. ▪ Strefy kreatywności. ▪ Street art. ▪ Wizerunkowe przestrzeni kulturalne miasta. ▪ Oferta turystyczna wykreowana w oparciu o walory kulturowe i przyrodnicze miasta oraz aktywność kulturalna instytucji i organizacji.
9. Zapałczarnia.	
10. Prywatne galeria i muzea.	
11. Plac Biegańskiego.	
12. Aleje NMP.	
13. Promenada Cz. Niemena.	
14. Stare Miasto.	
15. Parki.	
16. Dzielnicowe tereny Zielone.	
17. Budynki starych fabryk.	
18. Funkcjonujące urządzenia techniczne lokalnych przedsiębiorstw.	
19. Tereny postindustrialne.	
20. Bulwary nadwarciańskie.	
21. Tereny jurajskie przylegające do miasta.	

PRZESTRZEŃ, INFRASTRUKTURA, ŚRODOWISKO

Które przestrzenie/obiekty w mieście należy uznać za szczególnie ważne w aspekcie przestrzenno-infrastrukturalnym i środowiskowym?

Konkretne przestrzenie/obiekty w mieście	W jaki sposób należy zająć się (zagospodarować) wskazane przestrzenie/obiekty aby wzmacniać rozwój miasta w aspekcie przestrzenno-infrastrukturalnym i środowiskowym
1. Zabytkowy układ urbanistyczny Alei.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ożywienie Alei, różnorodność funkcji. ▪ Zachęty dla właścicieli, przedsiębiorców w zakresie lokowania funkcji handlowych, gastronomicznych, kulturalnych, turystycznych. ▪ Połączenie ze Starym Rynkiem.

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ograniczenie ruchu komunikacyjnego.
2. Park Lisiniec, tereny zielone cenne pod względem krajobrazowo-przyrodniczym, Warta.	<ul style="list-style-type: none"> ▪
3. Tereny poprzemysłowe.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zagospodarowanie terenów. ▪ Funkcje edukacyjne.
4. Obiekty związane z infrastrukturą zewnętrzną w zakresie zbiorników wody pitnej, oczyszczalni ścieków, GPZ, napowietrzne sieci energetyczne i ciepłownicze.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wzbogacanie obszarów zagospodarowanych poprzez realizację przemyślanej koncepcji rozwoju zieleni miejskiej; ▪ Sukcesywne dążenie, poprzez współpracę z przedsiębiorstwami energetycznymi do przebudowy infrastruktury energetycznej (napowietrzne sieci energetyczne i ciepłownicze) polegającej na lokalizacji w gruncie w celu poprawy jakości krajobrazu miejskiego. ▪ Rewitalizacja terenu dawnej elektrociepłowni "Zawodzie" poprzez zmianę przeznaczenia i udostępnienie dla turystów i mieszkańców.

VII. Podstawowe czynniki analizy SWOT

ANALIZA SWOT	
SPOŁECZEŃSTWO	
Wewnętrzne atuty miasta wspierające jego rozwój społeczny – co w mieście wspiera jego rozwój społeczny? co świadczy o sile kapitału społecznego w mieście? jakie zasoby miasta powinny zostać „zagospodarowane” na cele społeczne?	Wewnętrzne słabości miasta hamujące jego rozwój społeczny – co utrudnia rozwój społeczny, co świadczy o słabości sektora pozarządowego w mieście?
<p>S1. Władze samorządowe zaangażowane w kształtowanie aktywnej polityki społecznej.</p> <p>S2. Organizacje pozarządowe działające w sferze społecznej.</p> <p>S3. Dobrze rozwinięta sieć szkół i przedszkoli.</p> <p>S4. Wysoko wykwalifikowana kadra nauczycielska.</p> <p>S5. Wysoki poziom bezpieczeństwa w mieście. może po stronie słabości wskazać obniżony poziom bezpieczeństwa w niektórych dzielnicach</p> <p>S6. Lokalizacja strefy ekonomicznej.</p>	<p>W1. Deficyt centrów aktywności społecznej mieszkańców.</p> <p>W2. Poziom bezrobocia wpływający na powstawanie i utrzymywanie problemów społecznych.</p> <p>W3. Liczna grupa prekariuszy.</p> <p>W4. Odptyw kreatywnych osób w wieku produkcyjnym (18-34 lat) wynikający z braku atrakcyjnych ofert pracy.</p> <p>W5. Starzenie się społeczeństwa.</p> <p>W6. Niski przyrost naturalny.</p> <p>W7. Niedostosowanie szkolnictwa zawodowego różnych szczebli do zmieniających się potrzeb rynku pracy.</p> <p>W8. Deficyty w infrastrukturze ICT.</p> <p>W9. Niedostosowanie liczby miejsc w przedszkolach do zapotrzebowania (rok 2017) warto zweryfikować, czy deficyty rzeczywiście występują, a jeżeli tak, to czy dotyczą tylko roku 2017</p>
Szanse w otoczeniu wspierające rozwój społeczny miasta	Zagrożenia w otoczeniu osłabiające rozwój społeczny miasta
czynniki ekonomiczne, polityczne, prawno-regulacyjne, społeczne, technologiczne	
<p>O1. Dostępność środków unijnych na działania w sferze społecznej.</p>	<p>T1. Mała stabilność prawa związana ze zmianami w rządzie.</p> <p>T2. Nierówne traktowanie w ramach województwa śląskiego – podział środków. może to prawda, ale nie jestem pewien, czy to znajduje odbicie w faktach; warto byłoby zweryfikować jakimiś danymi w stosunku do innych głównych miast regionu</p>
GOSPODARKA	
Wewnętrzne atuty miasta wspierające jego rozwój gospodarczy – co w mieście	Wewnętrzne słabości miasta hamujące jego rozwój gospodarczy – co utrudnia

wspiera jego rozwój gospodarczy? co świadczy o sile firm w mieście? jakie zasoby miasta powinny zostać „zagospodarowane” w sposób biznesowy?	rozwój firm, co świadczy o słabości firm w mieście?
S1. Specjalne Strefy Ekonomiczne. S2. Tradycje częstochowskiej drobnej przedsiębiorczości i rzemiosła. S3. Koncentracja firm w ramach poszczególnych branż (motoryzacja)wpływająca prorozwojowo i innowacyjnie. S4. Duża ilość terenów przemysłowych do wykorzystania na cele gospodarcze. S5. Możliwość wykorzystania potencjału logistycznego wynikającego z położenia na przecięciu szlaków komunikacyjnych – drogowych i kolejowych.	W1. Brak infrastruktury dla konferencji, sympozjów gospodarczych. W2. Nieposiadanie administracji szczebla wojewódzkiego. W3. Niedobór wysoko wykwalifikowanej kadry pracowniczej. W4. Niska jakość szkolnictwa wyższego. W5. Pogorszenie jakości średniego szkolnictwa zawodowego.
Szanse w otoczeniu wspierające rozwój gospodarczy miasta	Zagrożenia w otoczeniu osłabiające rozwój gospodarczy miasta
czynniki ekonomiczne, polityczne, prawno-regulacyjne, społeczne, technologiczne	
O1.	T1.
KULTURA	
Wewnętrzne atuty miasta wspierające rozwój kultury – co w mieście wspiera rozwój kultury? co świadczy o sile oferty i wizerunku kulturalnego miasta? jakie zasoby miasta powinny zostać „zagospodarowane” na cele kultury i przemysłów kultury?	Wewnętrzne słabości miasta hamujące jego rozwój kulturalny – co utrudnia rozwój kultury, co świadczy o słabości sektora kultury w mieście?
S1. Dotacje miejskie. S2. Zróżnicowane placówki kulturalne działające w mieście. S3. Organizacje pozarządowe zaangażowane w aktywności kulturalne. S4. Współpraca między różnymi podmiotami działającymi w sferze kultury. S5. Duża liczba eventów kulturalnych. S6. Znaczna liczba mieszkańców uczestniczących w imprezach kulturalnych. S7. Zróżnicowana oferta kulturalna. S8. Przystępność cenowa oferty. S9. Reklama wydarzeń. S10. Jakość wydarzeń. S11. Rozpoznawalność marki części wydarzeń. S12. Elastyczność oferty. S13. Pozytywny odbiór ofert przez mieszkańców. S14. Zasoby infrastrukturalne i ludzkie placówek kultury. S15. Zaplecze akademickie. S16. Środowisko artystów Częstochowy.	W1. Nadmierna koncentracja przestrzenna imprez kulturalnych – w centrum miasta. W2. Niewystarczające środki do realizacji dużych wydarzeń lb podtrzymywania wydarzeń cyklicznych. W3. Niewystarczająca edukacja kulturalna wśród uczniów, nauczycieli, rodziców. W4. Słabo ukształtowana tożsamość społeczności lokalnej. W5. Słaba sytuacja materialna odbiorców. W6. Słabo wykorzystywane dla rozwoju kultury zaplecze akademickie miasta.
Szanse w otoczeniu wspierające rozwój kulturalny miasta	Zagrożenia w otoczeniu osłabiające rozwój kulturalny miasta
czynniki ekonomiczne, polityczne, prawno-regulacyjne, społeczne, technologiczne	

O1.	T1.
PRZESTRZEŃ, INFRASTRUKTURA, ŚRODOWISKO	
Wewnętrzne atuty miasta wspierające rozwój miasta w aspekcie przestrzenno-infrastrukturalnym i środowiskowym – co decyduje o atrakcyjności przestrzeni i środowiska w mieście? co wspiera poprawę tego wymiaru rozwoju miasta?	Wewnętrzne słabości miasta ograniczające jego rozwój w aspekcie przestrzenno-infrastrukturalnym i środowiskowym – co utrudnia rozwój przestrzenno-infrastrukturalny i środowiskowy, co świadczy o słabości miasta w wymiarze przestrzenno-infrastrukturalnym i środowiskowym?
<p>S1. Rozpoznawalność miasta.</p> <p>S2. Zasoby ludzkie dla kreowania infrastruktury (Politechnika Częstochowska).</p> <p>S3. Nowoczesne, posiadające rezerwy źródła ciepła i energii elektrycznej (elektrociepłownie).</p> <p>S4. Częstochowa jako lider Północnego Subregionu Województwa Śląskiego.</p> <p>S5. Lokalizacja miasta pod względem połączeń układu komunikacyjnego z całym terytorium kraju.</p> <p>S6. Bliskość portów lotniczych.</p> <p>S7. Ruch turystyczny i pielgrzymkowy.</p> <p>S8. Posadowienie miasta na bogatym w wodę terenie jurajskim, który jest najzasobniejszym w kraju pod względem ilościowym rezerwuarem wód podziemnych.</p> <p>S9. Posiadanie nowoczesnego źródła wytwarzającego ciepło i energię elektryczną w procesie kogeneracji.</p> <p>S10. Posiadanie przez gminę aktualnych dokumentów strategicznych o wysokiej jakości merytorycznej: "Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe" oraz "Plan działań na rzecz zrównoważonej energii dla miasta Częstochowy".</p>	<p>W1. Infrastruktura komunikacyjna, drogowa.</p> <p>W2. Nieuregulowany stan prawny gruntów w centrum miasta.</p> <p>W3. Duży udział gruntów prywatnych, rozproszona własność; brak zasobności w grunty gminne, które mogłyby być przeznaczone pod inwestycje komunalne i zewnętrzne.</p> <p>W4. Rozlewanie się miasta utrudniające realizację przedsięwzięć infrastrukturalnych, w tym również rozbudowę sieci elektroenergetycznych i gazowych.</p> <p>W5. Degradacja obszarów Śródmieścia i starej zabudowy w pozostałych dzielnicach miasta.</p> <p>W6. Niski budżet miasta, nierówny podział środków finansujących w skali województwa.</p> <p>W7. Brak kompleksowej realizacji zadań z zakresu infrastruktury.</p> <p>W8. Niewystarczająca współpraca między klasztorem a władzami miasta w wykorzystaniu Częstochowy jako centrum pielgrzymkowego (wydłużenie pobytu pielgrzymów w mieście).</p> <p>W9. Brak odpowiedniej infrastruktury mogącej obsłużyć wzmożony ruch pielgrzymkowo-turystyczny.</p>
Szanse w otoczeniu wspierające rozwój miasta w aspekcie przestrzenno-infrastrukturalnym i środowiskowym	Zagrożenia w otoczeniu osłabiające rozwój miasta w aspekcie przestrzenno-infrastrukturalnym i środowiskowym
czynniki ekonomiczne, polityczne, prawno-regulacyjne, społeczne, technologiczne	
<p>O1. Ścisła współpraca z przedsiębiorstwami, które zaopatrują miasto w media energetyczne i wodę.</p> <p>O2. Czynne uczestnictwo miasta Częstochowy w nowatorskich platformach współpracy:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Komisja ds. Lokalnej Polityki Energetycznej przy Śląskim Związku Gmin i Powiatów, ▪ Regionalna Rada do spraw Energii, działająca przy Śląskim Związku Gmin i Powiatów, ▪ Koalicja na rzecz utworzenia Krajowego Systemu Zrównoważonego 	<p>T1. Brak odpowiednich środków finansowych gestorów mediów na finansowanie zadań infrastrukturalnych.</p> <p>T2. Nieprecyzyjne akty prawne (na dzień dzisiejszy nowelizowane) w zakresie poprawy efektywności energetycznej oraz odnawialnych źródeł energii.</p> <p>T3. Brak świadomości społecznej w zakresie szkodliwości dla zdrowia składowych niskiej emisji, szczególnie pyłu NP2,5, benoz(a)pirenu oraz dioksyn.</p> <p>T4. Brak wystarczających środków umożliwiających gospodarstwu domowemu zmianę zaopatrzenia w ciepło oraz ciepłą wodę użytkową.</p>

Gospodarowania Energią,

- Stowarzyszenie Gmin Polska Sieć Energie Cites,
- Porozumienie między burmistrzami.

O3. Realizacja działań edukacyjnych i informacyjnych z zakresu poprawy efektywności wykorzystania paliw i energii oraz ograniczenia niskiej emisji.

VIII. Wyzwania rozwoju stojące przed miastem Częstochowa

WYZWANIA	
SPOŁECZEŃSTWO	
Wyzwanie	Reakcja na wyzwanie
1. Rosnące znaczenie kreatywności i innowacyjności dla rozwoju lokalnego w aspekcie społecznym i gospodarczym.	Wspieranie procesu wzrostu poziomu kreatywności i innowacyjności miasta i jego mieszkańców: <ul style="list-style-type: none"> ▪ tworzenie kreatywnego rynku pracy, ▪ promowanie innowacyjności i przedsiębiorczości wśród mieszkańców. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.
2. Luka kompetencyjna odczuwalna na rynku pracy.	Rozwój szkolnictwa zawodowego i wyższego z uwzględnieniem potrzeb rynku pracy. Współpraca samorządu, uczelni i przedsiębiorców w opracowaniu oferty edukacyjnej przystającej do rynku pracy.
3. Emigracja mieszkańców poszukujących atrakcyjniejszej pracy.	Pozyskiwanie inwestorów tworzących nowe, atrakcyjne miejsca pracy; wypracowanie długofalowej polityki podatkowej dla inwestorów.
4. Osłabienie relacji łączących mieszkańców miasta oraz wiążący się z tym niezadowolający poziom zaangażowania mieszkańców w rozwój wspólnoty lokalnej.	Wszeczhronne działania na rzecz aktywizacji społeczności lokalnej oraz tworzenie warunków dla wyzwania inicjatywy mieszkańców. Wspieranie inicjatyw lokalnych podejmowanych przez mieszkańców. Wzmocnienie integracji mieszkańców.
5. Regres demograficzny obniżający pozycję miasta oraz osłabiający jego atrakcyjność inwestycyjną. Poprawa funkcjonowania rodziny i podnoszenie jakości życia dzieci.	Realizacja polityki prorodzinnej: zapewnienie miejsc w żłobkach i przedszkolach dla dzieci w wieku 0-6 lat, wypracowanie polityki mieszkaniowej. Działania prorodzinne niwelujące bezradność i utrwalanie biedy, zwalczanie dysfunkcji w rodzinie. Promowanie rodzicielstwa zastępczego. Funkcja asystenta rodziny i rodziny wspierającej.
6. Proces starzenia się społeczeństwa – rozwiązywanie problemów starzejącego się społeczeństwa, poprawa jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych.	Realizacja polityki senioralnej z uwzględnieniem potrzeb różnych grup emerytów. Podejmowanie działań na rzecz podnoszenia aktywności zawodowej i społecznej osób starszych. Kompleksowa opieka wielodyscyplinarna uwzględniająca m.in. adaptację

	gminnych zasobów mieszkaniowych na potrzeby seniorów i osób niepełnosprawnych: tworzenie mieszkań chronionych - przygotowujących osoby tam przebywające pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia, tworzenie rodzinnych domów pomocy społecznej, które są alternatywą dla dużych domów pomocy społecznej lub zastępują pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę, są ogniwem pośrednim pomiędzy usługą opiekuńczą świadczoną w miejscu zamieszkania, a całodobową placówką specjalistyczną. Tworzenie mieszkań czynszowych dla seniorów wraz z opieką medyczną.
7. Przełamywanie zjawiska wykluczenia społecznego, segregacji i polaryzacji społecznej,	Rozwój aktywnych form pomocy i integracji społecznej. Rozwój zatrudnienia socjalnego i zatrudnienia wspieranego u pracodawcy. Rozwój przedsiębiorczości społecznej. Zwiększenie udziału organizacji pozarządowych w aktywizacji i integrowaniu środowiska lokalnego.
8. Niski poziom dostępności do usług zdrowotnych wynikający z rozwiązań systemowych w kraju.	Polityka prozdrowotna nakierowana na zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów.
9. Rosnące natężenie ruchu samochodowego w mieście.	Poprawa komunikacji miejskiej.
GOSPODARKA	
Wyzwanie	Reakcja na wyzwanie
1. Nieukształtowany profil gospodarczy miasta oraz brak spójnej linii rozwoju gospodarczego..	Wykreowanie lokalnych marek jakości w oparciu o mocne branże (produkcja wózków, lamp, obuwia) oraz przyciąganie do miasta talentów związanych z tymi działalnościami. Stworzenie warunków dla przyciągnięcia dużego inwestora.
2. Wykorzystanie przedsiębiorczości lokalnej dla wzmocnienia gospodarki miasta.	Stworzenie atrakcyjnej wizji rozwoju ekonomicznego miasta angażującej mieszkańców. Preferencyjne warunki dla rozwoju firm lokalnych. Ułatwienie wszystkich procedur administracyjnych dotyczących prowadzenia bieżącej działalności gospodarczej.
3. Niski poziom dostosowania kwalifikacji do potrzeb rynku pracy.	Stworzenie oferty edukacyjnej dla kreatywnych kadr. Kontynuacja wsparcia przez Urząd Pracy praktyk, staży, bonów zatrudnieniowych itp. Ścisłe powiązanie potrzeb przedsiębiorców z kierunkami dedykowanymi w szkołach zawodowych, średnich, wyższych.
4. Niewykorzystywany potencjał turystyczny miasta.	Wykorzystanie ruchu pielgrzymkowego do wykreowania usług turystycznych.

5. Wszechstronny rozwój kapitału ludzkiego w mieście.	Kreacja przestrzeni wspierających work-life balance. Tworzenie miejsc wypoczynku dla wszystkich pokoleń, kompleksy rekreacyjne, w tym z basenami.
6. Spójność komunikacyjna miasta na rzecz rozwoju gospodarczego.	Dogodna komunikacja: połączenia dróg krajowych, powiatowych i lokalnych, rozwiązania typu „zielona fala”).
KULTURA	
Wyzwanie	Reakcja na wyzwanie
1. Niski poziom świadomości kulturalnej mieszkańców.	Zintensyfikowanie działań w zakresie edukacji kulturalnej wśród różnych grup wiekowych mieszkańców, w szczególności edukacja kulturalna w szkołach. Stworzenie programu edukacyjnego dla szkół podstawowych i gimnazjów z zakresu kultury.
2. Bariery finansowe utrudniające dostęp do kultury części mieszkańców.	System ulg finansowych dla osób uczestniczących w miejskich wydarzeniach kulturalnych.
3. Niski poziom tożsamości społeczności lokalnych.	Tworzenie warunków dla rozwoju lokalnych inicjatyw kulturalnych mieszkańców
4. Wysoki poziom wydarzeń kulturalnych niedostatecznie wykorzystywanych do kształtowania wizerunku miasta.	Promocja istniejących wydarzeń, łączenie wydarzeń w festiwale. Stworzenie jednej interaktywnej platformy informacyjnej dla podmiotów kultury z częścią informacyjną dla mieszkańców.
5. Marginalizowane przestrzenie w mieście, pozbawione oferty kulturalnej.	Aktywizacja terenów peryferyjnych miasta do działań kulturalnych.
6. Występowanie w mieście terenów zdegradowanych, niewykorzystywanych i obciążających wizerunek miasta.	Realizacja rewitalizacji (przestrzeni oraz społeczności) przy wykorzystaniu kultury.
7. Niedofinansowanie instytucji kultury utrudniające zarówno bieżące funkcjonowanie jak i rozwój oferty.	Przeznaczenie większych środków na kulturę – rozwój oferty, imprezy cykliczne, promocja oferty kulturalnej, generalne remonty i doposażenie. Zainteresowanie sektora biznesu i sektora pozarządowego włączaniem się w realizację działań kulturalnych – w aspekcie finansowym, organizacyjnym, lokalowym itp.
PRZESTRZEŃ, INFRASTRUKTURA, ŚRODOWISKO	
Wyzwanie	Reakcja na wyzwanie
1. Rozlewanie się miasta.	Niedopuszczanie do utraty wartości przez dotychczas użytkowane przestrzenie. Zintensyfikowanie działań z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego; objęcie całego miasta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego zakładającymi właściwe proporcje i układ terenów o poszczególnych funkcjach – zapobieganie dalszemu rozproszeniu

	zabudowy i „rozlewania” się miasta.
2. Antropopresja na tereny cenne przyrodniczo.	Objęcia obszarową oraz obiektową formą ochrony przyrody cennych zasobów przyrodniczych występujących w mieście i ich ochrona przed stopniową zabudową i przekształcaniem. Zachowanie fragmentacji obszarów przyrodniczo aktywnych, w tym ciągów ekologicznych, stworzenie spójnego przestrzennie i funkcjonalnie układu terenów zieleni (urządzonej i nieurządzonej).
3. Niewykorzystany potencjał przestrzeni miasta w dziedzinie wypoczynku.	Istotne zwiększenia ilości terenów zieleni urządzonej, doprowadzenie do ich równomiernego rozkładu w obrębie miasta. Zagospodarowanie terenów nad Wartą w sposób wykorzystujący potencjał rzeki. Lepsze zagospodarowanie zieleni w Częstochowie – Warta, Lisiniec, parki, poprawa zagospodarowania istniejących i stworzenie nowych parków, stworzenie tras przyrodniczych, krajobrazowych, poznawczych, edukacyjnych. Wykorzystanie potencjału jaką dają obecność przepływającej przez miasto Wartę, stworzenie przestrzeni integrującej miasto z rzeką; odpowiednio zagospodarowane tereny kreujące atrakcyjność krajobrazów oraz całych zespołów urbanistycznych.
4. Konkurencja o inwestorów ze strony innych miast.	Tworzenie nowych i podniesienie jakości istniejących terenów inwestycyjnych. Przemyślane lokalizacje dla sklepów powierzchniowych.
5. Zaniedbane przestrzenie, w tym w centrum miasta, stara zabudowa wymagająca modernizacji.	Rewitalizacja przestrzeni miejskiej.
6. Dostosowanie infrastruktury technicznej do potrzeb nowoczesnej gospodarki i społeczeństwa.	Rozbudowa sieci energetycznych umożliwiającą zaopatrzenie nowych terenów rozwoju. Modernizacja istniejącej infrastruktury z dostosowaniem jej lokalizacji do poprawy jakości krajobrazu miejskiego.
7. Nieokreślona rola Alei NMP w mieście.	Rozstrzygnięcie funkcji Alei – deptak wyłączony z ruchu lub arteria komunikacyjna.
8. Liczne tereny poprzemysłowe możliwe do ponownego wykorzystania.	Zagospodarowanie terenów poprzemysłowych, w tym Elanex, browar, zapalczarnia.
9. Rozległość miasta i obciążenie ruchem drogowym.	Uporządkowanie układu drogowego miasta oraz dalsza poprawa jakości dróg. Rozwój publicznej komunikacji miejskiej – tania, sprawna, niezawodna, w tym tramwajowa.

	<p>Rozwój węzłów komunikacyjnych i stacji przesiadkowych. Połączenia komunikacją publiczną z lotniskiem.</p>
10. Niski poziom wykorzystania ruchu pielgrzymkowego dla rozwoju miasta.	<p>Ruch pielgrzymkowy jako wsparcie dla rozwoju lokalnego biznesu – zatrzymanie pielgrzymów w mieście na dłużej.</p>
11. Zanieczyszczenia powietrza w mieście.	<p>Intensyfikacja działań w zakresie ograniczenia wpływu procesów energetycznych na środowisko ze szczególnym uwzględnieniem jakości powietrza. Poprawa jakości powietrza w mieście – likwidacja niskiej emisji, podłączenie do sieci ciepłowniczych. Budowa społeczeństwa obywatelskiego w obszarze poprawy efektywności paliw i energii oraz ograniczenia niskiej emisji. Utrzymanie pozycji Częstochowy jako lidera w kształtowaniu i wdrażaniu zrównoważonej gospodarki energetycznej na poziomie regionu i kraju.</p>
12. Wzmocnienie pozycji Częstochowy w otoczeniu.	<p>Kształtowanie pozycji Częstochowy jako lidera na obszarze subregionu północnego.</p>